

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת דברים – חזון

בס"ד, עש"ק פרשת דברים
ח' אב תשפ"ב – שנה ר"ג גליון תרכ"א

זמני הדלקת הנרות ומוצי"ש

ירושלים	6:57	8:11	8:49
בני ברק	7:12	8:13	8:46
ניו יורק	7:48	9:05	9:17
מונטריאל	7:58	9:15	9:27

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ותקרבנו אלי כלכם ותאמרו נשלחה אנשים לפנינו ויחפרו לנו את הארץ וישבו אתנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים אשר נבא אליהן: ויטב בעיני הדיבר ואקח מכם שנים עשר אנשים איש אחד לשבט: ויפנו ויעלו ההרה ויבאו עד נחל אשכל וירגלו אתה: ויקחו בידם מפרי הארץ ויורדו אלינו וישבו אתנו דבר ויאמרו טובה הארץ אשר הוי"ה אלהינו נתן לנו. ולא אבייתם לעלות ותמרו את פי הוי"ה אלהיכם: (א כב-כד)

הנה איתא באבן-עזרא וזה לשונו: ויחפרו כמו לחפור את כל הארץ (יהושע ב ג), כי החופר יחפש מה שיש בסתר, ע"כ. צריך להבין כוונתו, וגם להבין מה שכתב אחר כך זיפנו ויעלו ההרה ויבאו עד נחל אשכל וירגלו אתה.
ואפשר לומר שהענין מה שרצה משה רבינו לשלוח את המרגלים לארץ ישראל, היתה כמו הסיבה ששלח יעקב אבינו את יהודה לגשנה, שרש"י פירש שם (ויגש מו כח) כדי לתקן לו בית תלמוד, שמשם תצא הוראה. וכן יש לומר שזה היה כוונת משה רבינו במה ששלח את המרגלים לארץ ישראל, כדי שיבינו מקום תורה וקדושה לבני ישראל.
והנה רש"י פירש עה"פ כלם אנשים ראשי בני ישראל המה' (במדבר יג ג) שאותה שעה כשרים היו. ואם כן יוצא שהיתה כוונתם טובה מתחלה, ולכן יש לומר שהרי זה ידוע שכל עבודתנו בעולם בתורה ותפלה, הוא כדי לעלות כל הרפ"ח ניצוצין שנתפזרו ע"י שכירת הכלים, וכמו שאומר מרן האריז"ל בלקו"ת (בראשית) עה"פ 'ורוח אלהים מרחפת על פני המים' (בראשית א ב), 'מרחפת' נוטריקון מו"ת רפ"ח ע"ש. 'על פני המים' מים מרמז לתורה כמו שאמרו חז"ל (בבא קמא ז.) אין מים אלא תורה, היינו שעל ידי לימוד וקיום התורה מתקנים ומעלים כל הרפ"ח ניצוצין.

האב"ע 'חפש מה שיש בסתר' היינו הניצוצין הממונין בארץ. וזה היתה בתחילה כוונתם של המרגלים כשהיו עוד כשרים.
זיפנו ויעלו ההרה. 'ההרה' עה"כ בני' רי"ו, בני' ג"פ שם ע"ב, היינו שעל ידי שם ע"ב מתקנים ומעלים כל הרפ"ח ניצוצין, כמבואר סודו ממרן האריז"ל (עץ חיים שער התיקון שער י פ"א), שעל ידי יחוד ע"ב ס"ג דא"ק, יצא שם מ"ה החדש, עי"ש.

זיבאו עד נחל אשכל. 'נחל' בני' אלה"ם עם שני הכוללים של אל"ה מ"י, כמו שמבואר בווה"ק (ח"ב קה): ששם אלה"ם מתחלק לשני תיבות מ"י אל"ה. 'אשכל' מרמז למה שאמרו חז"ל (ב"ר יט ה) שעץ הדעת היתה מענבים, שחיה סחמה ענבים ונתנה לאדם הראשון. וזהו 'נחל אשכל' שעל ידי חטא עין הדעת נעשה דינים בעולם. ולזה בא לומר שבארץ ישראל יכולים לתקן חטא עין הדעת, ואז יהיה המתקת הדינים בשלימות.

וזדו אמרו עוד זיירגלו אתה רג"ל בני' רל"ב עה"כ, לרמז לתיקון שיעור קומה של אדם הראשון שנפחת, כמו שדרשו חז"ל במסכת חגיגה (יב ע"א) על הפסוק 'ותשת עלי כפכה'.

זיקחו בידם מפרי הארץ וגו' ותמרו את פי הוי"ה אלהיכם. שלכאורה יש לומר שאחרי שהביאו המרגלים את הפירות של ארץ ישראל, שנקטפו שלא לשם שמים, רק כדי להוציא דבת הארץ רעה, ואם כן כשאכלו בני ישראל את הפירות האלו, לא אכלוה לשם שמים, ולכן אפשר לומר שעל ידי זה שאכלו בני ישראל הפירות בזה גופא חטאו.

זכמו שמבואר בספה"ק זכרון-דברים, מאא"ז

וכן כאן על ידי שהמרגלים לקחו את הפירות שלא לשם שמים, על ידי זה גם החטאו והשפיעו על בני ישראל שיחטאו, מזה נלמד שצריך כל אחד לזהר מאוד לאכול בקדושה ובטהרה לשם שמים.

והנה על ידי חטא המרגלים נגרם כביה לדורות בתשעה באב בחורבן בית ראשון ושני (תענית כט.), ולכן על ידי שכל אחד יוסיף בתורה ותפלה שעל ידם מתעלים כל הניצוצין כמבואר לעיל, אז יהיה התיקון השלם במהרה בימינו אמן.

רעוא דרעוין תשס"ד לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

**בְּעֵבֶר הִירְדוֹן בְּאֶרֶץ מוֹאָב הוֹאִיל מֹשֶׁה
בְּאֵר אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת לְאָמֵר (א ה).**

כשכנס משה רבינו את כל ישראל להוכיחם על פניהם ממה שעברו בינם בין קונם כל ארבעים שנה כתיב, 'בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר את התורה הזאת לאמר' והנה הלשון הלו מראה לדרוש עליו, כי היה די לסמוך על דיבור הקדום באותו פרשה, שנאמר 'ויהי בעשתי עשר חודש באחד לחודש דיבר משה אל כל ישראל ד' אלהינו. והנה בודאי הרבה דרשות שמעתי מרבתי הקדושים בזה. ועוד מה 'לאמר'.

ונראה לפי דעתי הקלושה בשתי פנים, אחת בהקדם מה שכתב הרב הברטנורא על משנה (אבות א א) משה קבל תורה מסיני, דלחכי סדרו המשנה הזאת במסכת אבות, הואיל דאותו המסכתא הוא כולו מוסרים, ומצינו שגם חכמי הנוצרים חברו ספרים בעניני המוסר, וחברו הרבה ספרים להנהיג את העם במדות ישרות, והנהגות ישרות הכל כאשר ברו מלכם. לזה הקדים משנה הזאת לאמור, שלא כאלה חלק יעקב, כי אם אותם המוסרים המבוארים במסכת זאת הכל מפי הגבורה נמסר למשה רבינו, עד כה כוונתנו ומה מעמי דבריו בזה.

לזה משה רבינו כשבא להוכיח את ישראל, הקדים ג"כ שלא מלכו יאמר להם דברי מוסר, רק 'הכל בכתב מיד הוי"ה' (דבה"א כה יט) דיבר בו. ולזה פירש הפסוק כך הוא 'הואיל משה באר' כלומר שביאר להם את התורה הזאת לאמור' והן דברים שיתבארו להלן, ולא מפי עצמן אמרן אלא מפי הגבורה.

'זכרון דברים' מרבינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא

**הווי"ה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבֵּה אֶתְכֶם וְהִנְכֶם הַיּוֹם
כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב (א ו).**

רצה לומר איתא בספרים הקדושים, ובפרט בשערי קדושה לרח"ו זלה"ה, שיש באדם רמ"ח אברים כנגד רמ"ח מצות, ושם"ה גידים כנגד שם"ה לא תעשה, וכל מי שעושה מצוה בשלמות השייך לאבר הפרטי שלו, אזי על האבר הזה שורה שם הוי"ה ב"ה. וכן ה"ה בגידיו, אם שומר אדם בר ישראל עצמו, מלעבור איזה עבירה השייך לגיד הפרטי שלו, אזי שורה ג"כ שם הוי"ה ב"ה.

וזהו בפרטות של כל מצוה ומצוה, ובפרטות של כל אבר ואבר. ה"ה בכללות המצות וכלל אבריו של אדם, אם עושה האדם הזה

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

צִידָנִים יִקְרָאוּ לְחֶרְמוֹן שְׂרִיף וְהָאָמֵרִי יִקְרָאוּ לוֹ שְׁנִיר (ג ט).
'צידנים' מלא תרין יודין, וחסר וא"ו. 'חרמון' מלא וא"ו בכל קריא. (והמעם כי) 'חרמון' הוא הנחש הארוך, [שממנו נעשה לאדה"ר אחרי החטא לבוש של] 'כתנת עור' (תיק"ז צב:), ושם עומד הוא"ו פריסו דאתפריס.

'צידנים' 'עש"ו איש ידע צי"ד איש שד"ה' (בראשית כה כו) הוא כתנת עור משכא דחויא [עור הנחש] מספר [הפסוק הנ"ל] אלף תצ"ה, כל מספר של כ"ב אתון דאורייתא, ועיין לק"ת איוב, בסוד 'ואחר עור' (יש כו) אין לך גוף ונפש [ורוח שלא נבראו ע"י] (שלא יהיה בו) כ"ב אותיות, וכל אחד מאלו יש בו כ"ב אותיות, ואמנם אלו אותיות מתגלגלן בחוץ עור אדם, וגם עור אדם הוא פרצוף נמור מכ"ב אתון.

והלומדין תורה לקנטר, מוסרין כ"ב אותיות אל הקליפה, ונעשה עש"ו אי"ש יד"ע צי"ד אי"ש שד"ה מספר אלף תצ"ה כ"ב אתון, כידוע ממועשה בימי תלמיד מרן האר"י מובא בספר ערבי נחל (דרושי ראש השנה).

ויש בקדושה 'צידנים' מספר צדי"ק' המושלים ביצום 'יקראו לחרמון שרין' בשין ימנית, כמבואר במדרש (ילק"ש דברים רמז תת"י) שפירותיו נושרין. והוא כמעם 'בני נבר יכלו ויחרגו ממסגרותיהם' (תהלים יח מז) כמבואר בלק"ת תהלים יפלו [הוא פירושו של] 'ויבלו' ע"ש באריכות [ש'בני נבר' הם הקלי' שנופלים ומתפרדים ממנו], ומאן דקטיל להאי חויא [היצה"ר] יתבין ליה ברתא דמלכא, דא צלותא, כמבואר בוהר (תיק"ז כט:), [היינו] כשיצאו הפירות והנשמות מן הנחש מיד מת.

וזהו 'צידנים' אינון דידעין למימד צידא מבא (וזה"ק ח"ג רנה). 'יקראו לחרמון' להאי נחש, 'שרין' שין ימנית מלשון פירות הנושרין, כמבואר במדרש בהדיא, וכך תרגם יונתן דמשרי פירוי.

ולפירוש הנ"ל [הראשון] 'צידנים' זה 'עשו איש יודע ציד' לומדי תורה לקנטר, 'יקראו לו שניר' שונא ניר כמבואר במדרש (הג"ל), כי 'נירו לכם ניר' כתיב 'ואל תורעו אל קוצים' (ירמיה ד ג), והוא שונא את הניר, וזרע אל קוצים, כמבואר בדברי מרן הרי"ב ש'מזב כידוע ואין להאריך בזה, והמשכילים יאירו לעשות תשובה שלימה בלב נשבר ובדמעות, ואח"כ ילמדו תורה לשמה באהבה ובריאה, ואז לא יזרעו אל קוצים, מלך עליון יצילני מרשעים אלו, ארם נחש להם, וישים חלקנו עם הצדיקים.

ולפי פירוש [השני] (הראשון) 'שרין' בשין ימנית, וכן 'שניר' הרי שלג, הצדיק מלכין כל חטאינו כשלג וכצמר אכ"ר. ויקרא 'שניר' בימנית וכן 'שרין'.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

הרבה מצות, אזי מתקן הרבה אברים שלו, עד שנמצא מי שמקיים כל רמ"ח מצות הוא בשלמות גדול. וכן השומר עצמו מלעבור אפילו על עבירה אחת, אזי האיש הזה הוא איש קדוש יאמר לו, והוא אדם שלם שלא חסר לו אפילו אבר אחד.

נמצא שזהו שאמר הכתוב 'ה' אלהיכם הרבה אתכם' כלומר ששם הוי"ה ב"ה שהוא אלהינו, 'הרבה' על אברי גופו שלנו. וזהו 'הנכם היום ככוכבי השמים לרוב' ר"ל אם תעשון כך ששם הוי"ה ב"ה 'הרבה עליכם על אבריכם, אזי 'הנכם היום ככוכבי השמים' כלומר כדאיתא בע"ח (שער הצלם פ"א) שכל בני ישראל יש להם לתקן ניצוצין כל ימי חייו, וכמה שיש לאדם לתקן כך מספר ימים יש לאדם הזה לחיות בעולם הזה, והיום שעשה מצות אזי מתקן ניצוצין אחד מיום הזה, והיום שלא עשה שום מצוה אזי האיש הזה פגום מיום זה, ועד כמה ימים שלא עשה מצות כך חסר לאדם הזה ימים. וכשבא לאחר מזה שנה לעולם העליון אזי בא הוא בימים מועטים. וזהו מ"ש על אברהם אבינו ע"ה. 'ואברהם זקן בא בימים', וכן ברוד המע"ה 'המלך דוד זקן בא בימים'.

כלומר שבאים לאחר פטירתם לעולם העליון בשלמות עם כל הימים שהיו חיים בעולם הזה, ולא נחסר להם אפילו יום אחד. נמצא שזהו שאמר הכתוב אם תקיימו הרישא 'הוי"ה אלהיכם הרבה אתכם' על אבריכם כנ"ל, ואז 'הנכם היום' שנתרבה לכם ימים רבים ג"כ, 'ככוכבי השמים' שהם ניצוצין קדישין. 'לרב' העולה ד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן, שגם כל ד' עולמות אבי"ע, שהנפש הזה בא אחר פטירתו עם כל חלקי נשמתו לכל ד' עולמות אבי"ע והבן.

'בן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

**אֵיכָה אֲשָׂא לְבָדִי טְרַחְכָּם וּמִשְׁאָכָם
וְרִיבָכֶם (א יב).**

צדיק הדור צריך להעלות 'טרחכם' המצות של העולם שעושין אותם מצות אנשים מלומדה (ישעיה כט ג). במורח סגיא, 'ומשאכם' משא עונת להעלות אתכם לתשובה, 'וריבכם' תורה לקנטר, ולריב להיות רב ורבי ורבא ורבן, וכל זה צריך הצדיק להעלות, 'איכה אשא לברי'.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני ומנהגי בין המצרים ותשעה באב

נפילת אפים

מראש חדש אב עד עשרה באב אין שם נפילת אפים, אלא יאמרו התחינות בלא נפילת אפים. ויש שאין אומרים תחנון כלל, ואין מוחין בידם*.

ודר"ת ויקרא קריאת שמע בהם, ויסלקם ויתפלל בלא תפילין*.

'שולחן הטהור' סי' לח ס"ו

ברכת השחר

כל הברכות אפילו לא נתחייב בה אומרים על סדר העולם וכו', חוץ מתשעה באב ויום הכפורים שאין לומר 'העושה לי כל צרכי', דכל העולם אסור לנעול, ועל אסור לא מברכין*.

'שולחן הטהור' סי' מו ס"ח

מזמור לתודה

'מזמור לתודה' יאמרנו בנועם ובכוונה, וגם בתשעה באב יאמרנו*.

'שולחן הטהור' סי' נא ס"ט

קידוש לבנה

הלכה פסוקה ומצוה רבה לקדש הלבנה אפילו בראש חדש*, ותיכוף שיראנה יקדש אותו אפילו ביחיד אם אין לו ציבור הרוצין לקדש קודם שבעה וכו', חוץ מקודם תשעה באב אסור לקדשה*.

'זוהר ח"י ח"ג דף לח:

נטילת ידים

טמא טמא יקרא מי שאינו נוטל ידיו [בשחרית] ביום הכפורים לגמרי כשאר כל הימים, וכן בתשעה באב*.

'זוהר ח"י ח"ד פט:

תפילין

בתשעה באב קודם התפלה יברך על תלית קטן* ויניח תפילין דרש"י

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

האמרי דוד להלכה למעשה. וע"ע באורחות חיים (סימן תריג ס"ב) ע"ש.

ד. **בשו"ע** (סימן תקנה ס"א) כתב: לובשים תלית קטן תחת בגדיו בלא ברכה. בסידור **יעב"ץ** שער ישי (ארובה ז' הלכה א') ד"ט"ק בלבד לובשין בבוקר, ונראה לי שצריך לברך עליו אם פשטו בלילה. וכן כתב בפתחי עולם מובא **במשנה ברורה** (סק"ב).

ה. **בשו"ע** (סימן תקנה ס"א) כתב: נוהגים שלא להניח תפילין בתשעה באב שחרית, ולא תלית. **והבאה"ט** (שם סק"א) כתב - **מהר"ם גלאנטי** היה מניחם בביתו והיה קורא ק"ש ואח"כ היה הולך לבה"כ, כ"כ **בהלק"ט** (ח"ב סימן קל"ט) וכתב שכן מצא כתוב להארי"י ז"ל. וכ"כ **הברכ"י** (שם סק"א) בשם **הרש"ש** ז"ל ואמר שהמעמיק בסודן של דברים ענינו יחזו שכן עיקר. וכ"ה לפי מש"כ רבינו (סימן לו ס"א) שמניחים תפילין דר"ת בימי אבולו א"כ גם ב"ב בבוקר מניח גם תפילין דר"ת. וכן נהגו **הגר"א והחת"ס**.

ו. כ"כ **האריז"ל בפע"ח** (שער הברכות פי"ג ופי"ז): והנה כל החיי ברכות, שהוא מן הנותן לשכור, עד סוף ברכת התורה, חייב אדם לברך בכל יום. אע"פ שאינו חייב בהם ביום ההוא וכו', וחוץ מברכת שעשה לי כל צרכי ב"ב ובי"כ, מפני שאז הכל אסורים בנעילת הסנדל. וכ"ה שם (שער כוונת ט"ב ובין המצרים סוף פי"ב). וכ"ה **בשעה"כ** (ברכת השחר) ע"ש. מובא **בבאה"ט** (סימן תקנה סק"א). ודלא כמש"כ **בא"ר** (סימן תקנה סק"א) ו**פמ"ג** (שם משב"ז סק"א).

ז. **המג"א** (סימן נא סק"א) כתב: **בהגהות ומנהגים** כתב שיש שא"א אותו [מזמור לתודה] בערב תשעה באב ולא בתשעה באב. וכתב **רש"ל** בתשובה (סימן סד) דטעות גדול הוא דהרי בזמן המקדש היה יום טוב בתשעה באב והיו מקריבין תודה. וכן פסק **בשו"ע הרב** (שם ס"א) ו**במשנ"ב** (סק"ב).

ח. ראה מה שהאריך בזה שם רבינו בכמה ראיות ברורות, ואכ"מ להאריך בזה.
ט. כ"כ **הרמ"א** (סימן תקנה ס"ח): ונוהגין שלא לקדש החדש עד אחר ט' באב (מהרי"ל ד"ע). וכ"ה שם (סימן תכו ס"ב), ו**המג"א** (שם סק"ד) כתב הטעם משום דשרוין באבילות. ו**בפע"ח** (שער כוונת ט"ב ובין המצרים סוף פי"ב) כתב וז"ל: **צמח** שמעתי בדמשק ששאלו **להר"ח** ז"ל, למה אומרים ברכת הלבנה במוצאי תשעה באב, והשיב לי לבשר ללבנה ולשארל, כי כשנחרבה הבית וגלו, הרי הם עתידין להתחדש כמותה, הרי ישראל והשכינה עתידין להתחדש, וזהו בשורה אז. וגם כי ב"ב באב נולד משיח. מובא **בבאה"ט** (סימן תכו סק"ו), וסימן תקנה סק"ה) ע"ש.

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבותינו זי"ע

וְכַךְ קָלַב לִפְנֵיהֶם וַנִּבַּח מְאֹד, מִיַּד הַרִים הַפִּינִטְשׁוֹבָעַר אֵת יְדוֹ וְעָשָׂה תְּנוּעַת בְּטוּל, וּמִיַּד אַחַר כֵּן הִלֵּךְ לִקְרֹאתָם הַמוֹסֵר שֶׁל הָעִיר, וְאָמַר בְּשִׂמְחָה שְׂשִׁמְעַע שְׂבָבָר נִסְתַּלֵּק הַרְבֵּי רַבִּי יַעֲקֹב יַצְחָק מְלוּבָלִין זי"ע. אָמַר הַגַּבְאִי לְהַפְּינִטְשׁוֹבָעַר מִי יִצְמָן לְמָה שְׂאוּמֵר הַמוֹסֵר שֶׁל הָעִיר. הִשִּׁיב לוֹ הַפִּינִטְשׁוֹבָעַר בְּזָה הַלְשׁוֹן: כְּשִׁשְׂמַעְתִּי מֵהַקָּלַב הִזָּה וְהִרְאָה עַל הַקָּלַב לֹא הִצְמַנְתִּי, אֲבָל עָלְשׁוֹ שֶׁהַקָּלַב הִזָּה וְהִרְאָה עַל הַמוֹסֵר גַּם כִּן אָמַר כִּן, אֲנִי מֵאֲמִין.

וְסִיִּם אוֹתוֹ חֲסִיד קִאָּקָ, מִמִּילָא הִנְי מֵאֲמִין לְמָה שֶׁכֶּתַב בִּיתֵיב מִצְוֹתֵינִי עַל אוֹדוֹת שִׂיחַת הַקָּלַב, שֶׁכֶּן יְדוּעַ גַּם מִחֲמִיּוֹ מַעֲשֶׂה כִּזוֹ.

בְּשִׂטְיָבֵעַל פִּינִטְשׁוֹב וְלָמַד בְּסִפְרֵי הַקְּדוֹשׁ יְנִיתִב מִצְוֹתֵינִי מִרְבֵּנוֹ זי"ע, וְלָמַד שֶׁם (נְתִיב אִמּוּנָה ה' ד') מֵהַסִּפּוּר שֶׁל רַבֵּנוֹ אֶלְיָמֶלֶךְ מְלִינְעוֹנְסִק זי"ע וְרַבֵּנוֹ מִשָּׁה מִפְּשִׁעוֹנְאָרְסִק זי"ע, עַל אוֹדוֹת שִׂיחַת קָלַב אֶחָד עָנָן שֶׁם. וְרִי מִשָּׁה וְנֹאֲלָף הַנִּיַּל תָּמָה עַל זֶה, וְהִרְאָה לְאֶחָד מִחֲסִידֵי קִאָּקָ מִתּוֹשְׁבֵי פִינִטְשׁוֹב שֶׁהִיָּה שֶׁם, מָה שֶׁכֶּתוּב עַל אוֹדוֹת שִׂיחַת הַקָּלַב.

מִיַּד הִשִּׁיב לוֹ הַחֲסִיד מִקִּאָּקָ אֵין לָךְ מָה לְתַמְנָה, הִרִי יְדוּעַ וּמִקָּבֵל בְּעִירְנוֹ סִפּוּר כִּזוֹ עַל חֲמִי שֶׁל הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ מִקִּאָּמְרָנָא זי"ע, הִלּוּא הוּא הֶרֶב הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אַבְרָהָם מְרָדְכִי מִפִּינִטְשׁוֹב זי"ע, שֶׁפָּעַם אַחַת בְּיוֹם תִּשְׁעָה בָּאָב, הִלֵּךְ בְּדַרְכָּךְ עִם הַגַּבְאִי שֶׁלוֹ,

פָּעַם אַחַת כְּשִׁנְצָא רַבֵּנוֹ רַבִּי יַצְחָק יְהוּדָה יַחִיאֵל מִקִּאָּמְרָנָא זי"ע מַעִיר אַחַת עִם קַהֵל חֲסִידָיו, וְכִשְׁבָּר נָסְעוּ בְּעִנְיָה וְהָיוּ בְּכָר בְּחוּץ לְעִיר, לְפָתַע רָאָה רַבֵּנוֹ שֶׁרַבֵּי אַחֲרֵיהֶם קָלַב וְנוֹבַח מְאֹד, אָמַר רַבֵּנוֹ: שֶׁהַקָּלַב אוֹמֵר שֶׁבְּעִיר זוֹ צָרִיךְ עֲדוֹן לְבוֹא אִישׁ שְׂיִתָּן לִי חֲמִשָּׁה רַעֲנָדְלֵעַן. וְכִן הָיָה שֶׁאֲחֵרֵי זְמַן קָצָר בָּא אַחֲרֵיהֶם אִישׁ אֶחָד עִם קוּוֹיטְל עֵבֶר מִקְּשָׁה לִילֵד, וְנָתַן לְרַבֵּנוֹ חֲמִשָּׁה רַעֲנָדְלֵעַן, וְהָיָה לְפָלֵא.

וְשִׁמְעָתִי מֵהֶרֶב חֲיִים יְהוּדָה לִיבוֹשׁ הַלּוֹי כִּאֲטֵעֲנָבְעָרַג שְׁלִיט"א, שֶׁשְּׂמַע מֵהַחֲסִיד רִי מִשָּׁה וְנֹאֲלָף בְּעִקְוֵתֵמָאן זי"ל שֶׁהָיָה בֵּן תִּשְׁעִים שָׁנָה וְהָיָה מִלִּידֵי פִינִטְשׁוֹב, וְסִפְרֵי שֶׁפָּעַם אַחַת כְּשִׁנְצָא

שלשלת קאמרנא

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

רבינו הקדוש רבי יעקב יצחק בן רבי אברהם אליעזר הלוי הורוויץ זיע"א החוזה מלובלין ט' מנחם אב תקע"ה

מלובלין זי"ע [בחג הפסח, שהייתי בר שית, נסעתי עם אבי [הרה"ק רבי אלכסנדר סנדר מקאמרנא זצ"ל] לחוג חג הפסח בלובלין אצלו, וראיתי כמה עניינים נפלאים של רוח הקודש, מדריוגות גבוהות ורמות, ועבודתו הנפלאה במסירות נפש, אש שלהבת להבת.

'מגילת סתרים'

תורה לשמה

וכן שמעתי בשם רבינו **יעקב יצחק בן מאטיל מלובלין** שאמר בפיו הקדוש, שאינו יודע אם הוא מקבל שכר עבור לימוד גמרא, כי הוא היה לומד לשמה באור נפלא בדביקות הבורא בהתפשטות הגשמיות לגמרי, עד שבטל במציאות מאור רוחני שהופיע הקב"ה אליו בשעת לימוד בגמרא.

'זקן ביתו' אבות פ"א מ"ג אופן י"ז

ישוה הדעת לינצל מיצר הרע

כמו ששמעתי בשם רבינו איש אלוקים רבינו **יעקב יצחק בן מאטיל מלובלין**, שהיה מתנהג תמיד כשבא לו איזה פניות מיצר הרע, היה משיב לו, המתין לי עד שאקח עצה בדעתי בישוב הדעת שלי, אפשר אעשה כמו שאתה רוצה, וידוע הוא למשכיל דקדושה שיצר הרע אינו יכול לסבול שום ישוב הדעת, אלא דווקא רוצה לחטוף אותו ברגע אחת הכל כנודע, וזוהו היה מציל עצמו תמיד הרב הקדוש הנ"ל מצד פתיות יצר הרע.

'זקן ביתו' אבות פ"ב מ"י אופן ו'

זהר הקדוש

שמעתי מאמורי"ר זלה"ה, **ששמע מפי קדוש רבינו יעקב יצחק בן מאטיל מלובלין**, שרצונו הטוב היה, שיהיה אחד בעולם, שיפרש דברי הזהר הקדוש על פי פשוט פשוט, בכל מקום שיכול לפרש על פי פשוט.

'דרך הקדוש' הקדמת הספר דמשק אליעזר

כשנמתקו הגבורות בא עשירות גדול

שמעתי בשם הרב הקדוש א"א רבינו רבי **יעקב יצחק בן מאטיל מלובלין**, כשנמתקו הגבורות עד שנעשין חסדים ממש, אז בא למטה עשירות גדול, ודפח"ח.

'דמשק אליעזר' בראשית כד:

מחשבות זרות

אמר רבי יהודה בא וראה, לעולם אין יצר הרע שולט אלא באלו ב' כוחות אלן דאמרן. כמו שכתב רבינו איש אלקים **יעקב יצחק בן מאטיל מלובלין** זלה"ה שעיקר מחשבות זרות ורעות ראשית הוא בא מתאות אשה, וכן כתב רבינו אלקי רבי אלימלך זלה"ה (נועם אלימלך פי שופטים ע"פ כי יכרית) שכל המחשבות רעות נובעים מחטאת נעורים ע"ש, לזה אמר ר' יהודה לעולם אין יצר הרע שליט אלא באלו ב' כוחות, מחשבת הדעת הבא לו מתאות יסוד ברית.

'דמשק אליעזר' וירא קט.

חצי שעה קודם חצות

אמר רבי שמעון, בשעתא דבר נש אקדים בפלגות ליליא, וקם ואשתדל באוריתא עד דנהיר צפרא. 'אקדים' שקם ממטתו קודם חצות כמו חצי שעה, וכך היה מנהג של רבינו הרב הקדוש מורינו ורבינו **יעקב יצחק בן מאטיל זלה"ה מלובלין**.

'דמשק אליעזר' ואתחנן רסה.

וזה בגמרא ופוסקים, וזה בגמילות חסדים, זה דרכו בפרשות מבני אדם ובשמירת הדיבור ביותר, וזה דרכו לקשר עם בני אדם ולדבר עמהם. ובא התנא להזהיר שכל אחד יהיה לו 'תפארת לעשה' ממעשיו שאוחז את דרכו מבלי להניחו, כי זה שרשו ותיקונו. 'תפארת לו מן האדם' שאינו הולך בדרכיו, אף על פי כן תפארת לו, שכל אחד אומר אני איני ראוי להנהגה קדושה כזאת שנוהג בה חבירי, ומעשה חבירי תפארת לו.

'נוצר חסד' אבות ב א

תשובה קודם הלימוד

צריך לעשות תשובה קודם הלימוד, כמו שהזהיר אותנו מורי ורבי מורינו הרב רבי **יעקב יצחק מלובלין**.

'נוצר חסד' אבות ה כ

על מה ששונאין לצדיק אמת

וכמו שאמר רבינו **יעקב יצחק מלובלין** האי מאן דרחמין ליה, לאו משום דמעלי טפי, אלא משום דלא מוכח להו במילי דשמיא (כתובות קה:). ודיקדק, למה אמר במילי דשמיא, וכי במאי מוכיחין במילי דעלמא, ואמר שבאמת שהצדיק הוא כאש לוהט, וכשלומד ומתפלל יוצאין הדיבורים באש להבת שלהבת, ואותן הדיבורים מוכיחין את בני מאתיה, ומסיר מהם הרע, ואם אינן שומעין נתקשר הטוב שלהם בצדיק, ולזה שונאין אותו שלוקח מהם חיותו, אבל מי שאומר ואינו עושה, ודיבוריו משפה ולחוץ, לזה אוהבין כל בני עירו.

'נתיב מצותיך' נתיב אמונה שביל ד'

יחודים

מורינו ורבינו הרב **יעקב יצחק מלובלין** היה מולח הדגים בעצמו בבקר אחר התפילה בטלית ותפילין ביחודים גדולים, כפי אשר ראינו בעינינו ושמענו מפה קדשו.

'שלחן הטהור' סימן רנ ס"ג

וכן ראיתי בעיני לרבינו **יעקב יצחק מלובלין** שהיה מייחד על כל תנועה לעשות בתחתון ולרמוז בעליון עליונים ברזי דרוין. וכמו שהעיד מורי הקדוש מורינו הרב אברהם יהושע העשיל מאפטא, על רבינו הקדוש מורינו הרב **יעקב יצחק מלובלין**, שאפילו עפעפי עיניו אינו מגביה בלתי יחוד שם, מכל שכן דיבור, ומכל שכן מעשה.

'זוהר חי' ח"א ז. קסט:

השפיע לקשורים בו

כי צדיק עליו נאמר אור זרוע לצדיק, כי מנשא את הקשורים בו ומשפיע עליהם הארה עצומה בנפשם, ללמוד תורה לשמה, באור חיות ודביקות, ולהתפלל בנועם אור עליון, כמו שראינו אצל רבותינו מורינו הרב **יעקב יצחק מלובלין**, ואצל מורי דודי.

'זוהר חי' ח"ג פז:

אש להבת שלהבת

גם כשהייתי אצל רבינו הקדוש רבי **יעקב יצחק מלובלין** עם אבי [הרה"ק רבי אלכסנדר סנדר מקאמרנא] זצ"ל, ילד בן תשע הייתי, וראיתי פניו מאירים כלפידים, ובעת שפתח הדלת לומר כגוונא, ראיתי אש מלהטות על ראשו ואור נפלא.

'היכל הברכה' הקדמה

ואני זכיתי לראותו [הרה"ק רבי **יעקב יצחק**

גודל הזהירות באכילה

ושמעתי ממורי הקדוש מורינו הרב **יעקב יצחק מלובלין** זצוק"ל נשמתו עדן מנוחתו כבוד, שאמר: שיזהר כל אדם שלא יהיה ח"ו בגדר ירבעם בן נבט שחטא והחטיא את הרבים, כי אדם אוכל באוכלו מאכלות אשר בו רבים מנשמות ישראל מגולגלים, והולך אח"כ עם אותן החיות והנשמות הקדושות ומכעיס לבורא, ומחטיא ג"כ אותן הנשמות שהיו במאכל ונדבקו בו להעלותם, ואדרבא לא די שלא העלם אלא הוסיף חטא על חטאם, הרי זה כמו ירבעם בן נבט, ע"כ שמעתי אומרים משמו הקדוש.

'זכרון דברים' מאמר שלחן הטהור

דרכו בתפילה

קבלתי ממורי הקדוש נ"ע נבג"מ מורינו הרב **יעקב יצחק מלובלין** שאמר לי פעם אחת, אין אני מתפלל על שום דבר, עד אשר אני רואה, אם הוא רצון הבורא להתפלל על אותו דבר.

'זכרון דברים' מאמר גאולת ישראל

תשובה

מה שהזהרנו מורינו **מלובלין** זצ"ל בכל פעם, שמחויב כל אדם לשוב בתשובה עד שיתקן מה שפגמה נשמתו בהיותו כלולה באדם הראשון.

'זכרון דברים' מאמר ליום השבת

הדבוק בצדיק יכול להעלותו

וממורי הקדוש **מלובלין** נשמתו עדן, שמעתי פירוש על הפסוק (דברים ד ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום, כלומר אותן הדבקים בתלמידי חכמים יכול התלמיד חכם להעלותם, אבל אותן המתלוצצים מתי"ח והתי"ח נבזה בעיניו וגדולה השנאה ששונאים אותנו, בודאי אין בכח ת"ח להעלותם במסירות נפשם.

'זכרון דברים' מאמר כל ישראל

תורה עם דרך ארץ

יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון (אבות ב ב). רבינו מורינו הרב רבי **יעקב יצחק מלובלין** פירש, 'משכחת עון' שמוצא בעצמו תמיד עון וחטא ופגם, מה שאין כן העוסק בדרך ארץ לבד נתגשם וסובר שהוא צדיק, ומכל שכן העוסק בתורה בלבד שסובר שהוא צדיק, אבל 'יגיעת שניהם' ניכנת הרבה ומוצא בעצמו תמיד עון וחטא.

'נוצר חסד' אבות ב ב

לא לסגף בשינה

וכן ציוה לנו רבינו החסיד הקדוש מורינו הרב רבי **יעקב יצחק מלובלין** שמימיו לא עבר עליו חצות לילה בשינה, והיה נוהג לישן ביום שנים ושלושה שעות, וגם בלילה קודם זמן התפילה הניח עצמו לישן איזה שעה, והכל שיהיה מוחו צלול לתפילה, וכן ציוה לכל תלמידיו שלא לסגף עצמו הרבה בשינה כי איננו אדם אלא חמור.

'נוצר חסד' אבות ג ד

לאחוז מחבירו אע"פ שאינו הולך כדרכו

איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם, כל שהיא תפארת לעשה, ותפארת לו מן האדם (אבות ב א). רבינו הקדוש מורינו הרב רבי **יעקב יצחק מלובלין** פירש, שאין צדיק דומה לחבירו ואין בריה דומה לחברתה, וכל אחד מעשיו משונים, זה דרכו ללמוד בזוהר ובסודות התורה ובס חשקה נפשו,